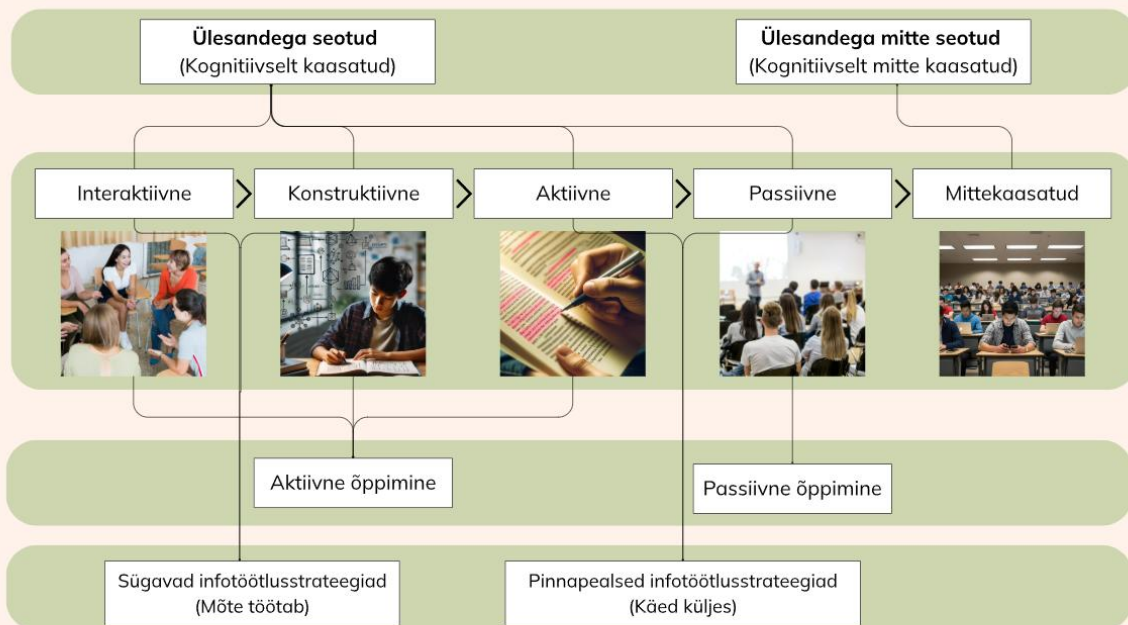

Et õppimine toimuks, on vaja mõttemuskleid treenida nõnda, et treening oleks piisava koormusega ja õppijale tajutav kui kognitiivne pingutus. Kognitiivne pingutus saab esineda siis, kui esineb kognitiivne kaasatus, mis sisuliselt viitab õppijate kasutatavate infotöötlusstrateegiate sügavusele. Mida suurem on kognitiivne kaasatus, seda sügavamaid infotöötlusstrateegiaid kasutatakse, seda tulemuslikum on õppimine (Chi jt, 2018).

Kognitiivse kaasatuse arhitekt ülikoolis on õppejõud.

Kognitiivse pingutuse aluseks on õppija kognitiivne kaasatus, mis määrab, kui sügavalt ta õpitavat infot töötleb ja uute teadmiste omandamise panustab. Üks süsteemne raamistik, mis aitab mõtestada erinevaid kaasatuse tasemeid, on IKAP-mudel (Chi jt, 2014; 2018; vt joonis 1.2. IKAP- mudel). See on raamistik, mis kategoriseerib õpitegevusi nende esile kutsutud kognitiivse kaasatuse tüübi ja taseme alusel (joonis 1.2. ja 1.3.).

Uuringud näitavad, et õppimise tulemuslikkus suureneb oluliselt trajektoril P -> A -> C -> I (pea 10% iga kõrgema taseme puhul) (Menekse jt, 2013). Erinevus ei ilmne tingimata lihtsate, küll aga keerukate ja teadmiste ülekannet eeldavate ülesannete puhul.

Joonis 1.3. IKAP-mudel (Chi jt, 2018)

Mõtlemiseks!

Kuidas oled õppematerjalide mahu ja sügavuse dilemma lahendanud enda õppeaines või õppekavas?

Allikas: Kumpas-Lenk, K., Vanari, K., Pilli E., Veispak, A. ja Zolk I. (2025). Õppekavaarenduse eestvedamine kõrgkoolis. Juhendmaterjal

